

DELPROV 1: ORD**Anvisningar**

Varje uppgift har överst ett ord understruket. Under det ordet står fem andra ord. Ett av orden **anger betydelsen** av det understrukna ordet eller **betyder ungefär samma sak** som det understrukna ordet.

Övningsexempel 1.arg

- A ilsken
- B farlig
- C ledsen
- D olydig
- E snuskig

Ilksen betyder ungefär samma sak som arg. Börja med att markera det rätta svaret i provhäftet. Därefter skriver du svaret på svarsblanketten. Om denna uppgift hade ingått i provet skulle du alltså ha skrivit så här på svarsblanketten

1	2	3
A		

Övningsexempel 2.ryssja

- A garnvinda
- B fiskeredskap
- C torkställning
- D säng
- E smideshård

En ryssja är ett fiskeredskap. Fiskeredskap är svarsförslag B. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit B på svarsblanketten.

1	2	3
A	B	

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 30 uppgifter

PROVTID: 15 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

1. kanjon

- A grotta
- B bergskam
- C dalgång
- D älvmykning
- E vattenkaskad

2. burdus

- A stark
- B häftig
- C slagfärdig
- D falsk
- E grym

3. dagtinga

- A köpslå
- B avtala
- C beställa
- D belysa
- E bedraga

4. deklamation

- A bifall
- B överklagande
- C förhör
- D upprop
- E uppläsning

5. timid

- A blyg
- B omogen
- C anständig
- D sund
- E belåten

6. bivack

- A isblock
- B fångstgrop
- C matförråd
- D nattläger
- E truppavdelning

7. sakral

- A fridlyst
- B bitter
- C hånfull
- D hemlig
- E helig

8. vederlag

- A motstånd
- B motbevisning
- C ersättning
- D utväxling
- E garanti

9. kuriositet

- A tveksamhet
- B omtänksamhet
- C motsträvighet
- D märkvärdighet
- E nyfikenhet

10. vidimera

- A återställa
- B förnya
- C förkasta
- D intyga
- E påskina

11. flegmatisk

- A sävlig
- B efterbliven
- C svag
- D tveksam
- E dum

12. grassera

- A inbjuda
- B betona
- C härja
- D hylla
- E stoppa

13. kornisch

- A dialekt
- B brevsamling
- C ädelsten
- D gardinlist
- E krigsfartyg

14. simultan

- A samtidigt
- B opassande
- C beskyddande
- D nyckfull
- E uppenbar

15. emancipation

- A renlevnad
- B frigörelse
- C uthållighet
- D uppståndelse
- E utveckling

16. sorgfällig

- A bekymmersfri
- B beklaglig
- C noggrann
- D otröstlig
- E orolig

17. kompromettera

- A sammanställa
- B lovorda
- C fullfölja
- D misstänkliggöra
- E behärska

18. emfas

- A inledning
- B slut
- C eftertryck
- D tecken
- E upprepning

19. eloge

- A beröm
- B lyckokänsla
- C hedersplats
- D tacksamhet
- E prydnad

20. indikera

- A förneka
- B begära
- C färga
- D antyda
- E utjämna

21. herbarium

- A växtsamling
- B fjärilssamling
- C boksamling
- D frimärkssamling
- E stensamling

22. affekterad

- A tillmötesgående
- B tillgiven
- C tillgjord
- D tillknäppt
- E tilltagsen

23. indiskretion

- A likgiltighet
- B oåtkomlighet
- C osäkerhet
- D försynthet
- E taktlöshet

24. dressin

- A godsbehållare
- B höjdmätare
- C kopplingsdosa
- D liftkorg
- E järnvägsfordon

25. notorisk

- A beryktad
- B bråkig
- C rörlig
- D förnäm
- E flitig

26. ackumulera

- A tömma
- B hopa
- C förvärva
- D underhandla
- E upphäva

27. korrosion

- A frätning
- B ansvällning
- C utjämning
- D förstoring
- E omstörtning

28. perifer

- A omfattande
- B likvärdig
- C oväsentlig
- D osammanhängande
- E genomträngande

29. pretention

- A förmån
- B förebråelse
- C uppsåt
- D anspråk
- E bedrift

30. assurera

- A eftersträva
- B försäkra
- C beslagta
- D bistå
- E tillskriva

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH
KONTROLLERA DINA SVAR.

SKOLOVERSTYRELSEN

DELPROV 2: NOG

Anvisningar

Varje uppgift inleds med att en fråga ställs. Därefter följer två påståenden, (1) och (2), som innehåller olika slags information. Uppgiften är att avgöra hur mycket information som behövs för att besvara frågan. Uppgifterna besvaras genom att du anger vilket eller vilka av påståendena du behöver använda. Undersök noggrant de olika svarsförlagen innan du besvarar uppgiften.

Vi börjar med ett övnings exempel:

Hur många 10 mm tjocka brödsivor får man från limpan?

- (1) Med en skärmaskin inställd på 15 mm tjocklek skulle man få 22 lika tjocka sivor.
(2) Limpan är 33 cm lång.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
B i (2) men ej i (1)
C i (1) tillsammans med (2)
D i (1) och (2) var för sig
E ej genom de båda påståendena

Svarsförlagens innebörd

- A i (1) men ej i (2) = Den information som ges i (1) är tillräcklig. Enbart informationen i (2) räcker inte till.
B i (2) men ej i (1) = Den information som ges i (2) är tillräcklig. Enbart informationen i (1) räcker inte till.
C i (1) tillsammans med (2) = För att få tillräcklig information måste man använda både påstående (1) och (2). Enbart (1) eller enbart (2) ger ej tillräcklig information.
D i (1) och (2) var för sig = Antingen (1) eller (2) kan användas, eftersom båda var för sig innehåller tillräckligt mycket information.
E ej genom de båda påståendena = Inte ens genom att utnyttja både (1) och (2) kan man få tillräcklig information.

Informationen i (1) räcker för att besvara frågan, Informationen i (2) är också tillräcklig. Svarsförslag D är alltså rätt. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit så här på svarsblanketten.

1	2	3
D		

Skriv alla svar på svarsblanketten. Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter.

PROVTID: 40 minuter.

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

1. I ett villaområde hade alla hushåll bil. Några hade en, de övriga hade två. Hur många hushåll fanns det i området?

(1) Antalet bilar i området var 55.

(2) De hushåll som hade två bilar var dubbelt så många som de som hade en bil.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

2. Världens "storbygder" är den östasiatiska, den sydasiatiska, den europeiska och den amerikanska. Hur många människor bor i var och en av dessa "storbygder"?

(1) I storbygderna finns 70 procent av världens totala folkmängd som uppgår till 4 miljarder.

(2) Amerikanska storbygden har 400 miljoner människor. Relationen till övriga är (Amerika först) - Östasien (2:5), - Sydasiien (4:9) och Europa (4:5).

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

3. Hur många ton spannmål importerades under året?

(1) Spannmålsimporten uppgick till en tredjedel av den egna spannmålsproduktionen.

(2) Av den egna spannmålsproduktionen exporterades 0,3 miljoner ton och resten, 1,2 miljoner ton, lagrades eller förbrukades inom landet.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

4. Hur stor var branschens årsomsättning?

- (1) Branschen domineras av två stora företag som ensamma svarar för 2/3 av årsomsättningen. De 7 övriga företagen omsätter tillsammans 0,9 miljarder kronor.
- (2) Branschen omfattar 9 olika företag med en genomsnittsoomsättning på 0,3 miljarder kronor.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

5. Om mängden virke i skogen ökar mera genom tillväxt än det man hugger ut i avverkningar, kallas skillnaden nettotillväxt.

Hur stor, uttryckt i m^3 , var den totala skogstillväxten?

- (1) Nettotillväxten blev 25 procent av mängden avverkad skog, som var 60 miljoner m^3 .
- (2) Mängden avverkad skog utgjorde 80 procent av den totala tillväxten.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

6. Genomsnittsvikten av tre resväskor är 16 kg. Hur mycket vägde varje väska?

- (1) Tar man bort den näst tyngsta väskan ändras inte genomsnittsvikten.
- (2) Tar man bort den tyngsta väskan minskar genomsnittsvikten med 2 kg.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

7. En rak, två meter bred grusgång skall asfalteras. Hur stor volym asfalt behövs?

- (1) Om asfalten görs 0,5 cm för tjock, räcker inte asfalten till de 10 sista metrarna av grusgången.
 (2) Skiktet skall vara 2,5 cm, och grusgången är 60 m lång.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

8. En person avreste med flyg kl 14.00 från Stockholm till Los Angeles. Hur mycket var klockan lokal tid i Los Angeles vid framkomsten?

- (1) Personen anlände till Los Angeles 18 timmar efter avfärden.
 (2) När klockan är 12.00 i Stockholm är den 03.00 i Los Angeles.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

9. En sats färg skulle tappas på dunkar. Hur stor var satsen?

- (1) Tog man 10-litersdunkar fick man ett antal precis fyllda.
 (2) Tog man 3-litersdunkar fick man 2 liter i den sista.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
 B i (2) men ej i (1)
 C i (1) tillsammans med (2)
 D i (1) och (2) var för sig
 E ej genom de båda påståendena

10. Hur många påsar gräsfrö går det åt för att så gräsmattan?

(1) Varje påse innehåller 5 kg gräsfrö. 1 kg gräsfrö räcker till 100 m².

(2) Den plana gräsmattan är 25 m bred och 40 m lång. Det går åt en påse till 500 m².

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

11. Hur många arbetare röstade på partiet?

(1) Röstdeltagandet var 82 procent. Arbetarna utgjorde 41 procent av de röstberättigade. Partiet fick 2,2 procent av rösterna.

(2) Partiet erhöll totalt 90 390 röster. 2/5 av partiets väljare var arbetare.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

12. Vad kostade 1 kg kaffe utan rabatt?

(1) En person köpte livsmedel inklusive kaffe för sammanlagt 230 kronor. Han fick 20 kronors rabatt på det kaffe som köptes.

(2) Affären utfäste sig att ge 20 procents rabatt på kaffe om man handlade livsmedel för sammanlagt mer än 200 kronor, kaffet inräknat.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

13. En bilist skulle köra från en ort till en annan och sedan tillbaka samma väg. Vilken hastighet måste han ha på återresan för att genomsnittshastigheten för hela resan skall bli 60 km/timme?

(1) Framresan gick med en medelhastighet av 50 km/timme.

(2) Sträckan är 75 km enkel väg.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

14. Vilken bevattning (liter/m²) motsvarade regnet?

(1) Det föll 30 mm regn.

(2) På en 2 000 m² stor yta föll 6 m³ vatten.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

15. Hur många ägg behövdes till en omelett för 7 personer?

(1) Till omeletten behövdes 350 g ägg, 5 matskedar vatten samt salt och peppar.

(2) De tjugo ägg som inköpts var lika stora och vägde tillsammans 1 kg.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

16. Ett stafettlag simmade 4 x 100 m frisim. Vilken sluttid fick laget?

- (1) Genomsnittstiden för de fyra sträckorna var 53,4 sekunder.
- (2) Sista sträckan gick 0,6 s snabbare än första sträckan, 0,8 s snabbare än andra sträckan och 0,4 s snabbare än tredje sträckan.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

17. Ägandet av flerfamiljshus kan i Sverige fördelas på tre kategorier; privata företag, bostadsrättsföreningar samt allmännyttiga bostadsföretag (inkluderar kommunala). Vilken kategori ägde minsta andelen flerfamiljshus 1975?

- (1) 1945 ägdes flerfamiljshusen till 80 procent av privata företag. 1975 hade deras andel halverats. På samma tid fördubblades andelen för bostadsrättsföreningarna. Allmännyttiga bostadsföretag ägde 1945 10 procent av flerfamiljshusen.
- (2) Tillsammans ägde privata och allmännyttiga bostadsföretag 80 procent av flerfamiljshusen 1975. Allmännyttiga bostadsföretag och bostadsrättsföreningar ägde samma år 60 procent tillsammans.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

18. Ett dike skall grävas runt en åker. Hur mycket kommer åkerns areal att minska, om halva dikesbredden går in i åkern?

(1) Åkern är rektangulär och har en areal på 5 000 m².

(2) Diket skall vara en meter brett.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

19. I en undersökning ville man jämföra priset för rotmos i olika butiker. Vilket var det högsta portionspris man hittade?

(1) Skillnaden mellan högsta och lägsta pris per portion var 0,30 kronor.

(2) Medelpriset per portion för hela undersökningen blev 0,70 kronor.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

20. Antalet vigslar i Sverige sjönk kraftigt mellan 1966 och 1973. Hur många färre var vigslarna 1973 jämfört med 1966?

(1) Antalet vigslar 1966 var 61 100 vilket motsvarar ett indextal 102,75 (basen=100).

(2) 1973 var indextalet (basen=100) för vigslar 90,5.

Tillräcklig information för lösningen erhålls

- A i (1) men ej i (2)
- B i (2) men ej i (1)
- C i (1) tillsammans med (2)
- D i (1) och (2) var för sig
- E ej genom de båda påståendena

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

DELPROV 3: LÄS**Anvisningar**

Detta prov omfattar 5 olika texter från skilda ämnesområden. Texterna är skrivna av olika författare och är ibland bearbetade för att passa i ett prov. Till varje text hör ett antal påståenden eller slutsatser som gäller texten.

Gå igenom texterna med tillhörande påståenden och försök avgöra vilka av påståendena som är "riktiga" respektive "felaktiga". Ett påstående som till innehållet överensstämmer med texten betecknas som "riktigt". Ett påstående som inte överensstämmer med texten eller vars innehåll inte framgår av texten betecknas som "felaktigt".

**OBSERVERA ATT ALLA UPPGIFTER SKALL BESVARAS
UTIFRÅN TEXTEN**

Övningsexempel

Softboll spelas på en kvadratisk plan. I fyrkantens hörn är s k bon placerade. Ett av dessa kallas "hembo" och de övriga kallas i tur och ordning bo nr ett, två och tre. Den som slår bollen står i hemboet och skall slå ut bollen i riktning mellan 1:a och 3:e boet.

Text

Enligt texten måste bollen slås ut inom en sektor med 45-graders vinkel.

Övningsuppgift

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

Påståendet överensstämmer inte med texten. Vinkeln blir 90 grader. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit B på svarsblanketten.

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 5 texter och 30 uppgifter

PROVTID: 50 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

Yrkesteknisk högskola (YTH)

Yrkesteknisk högskola är en utbildning för den som redan har en hel del yrkeserfarenhet. Man kommer alltså inte in direkt efter gymnasieskolan. YTH kompletterar de praktiska yrkeskunskaper man har med teoretisk-teknisk utbildning. Utbildningen är tänkt att förbereda för nyckelbefattningar inom industrin, t ex som arbetsledare, produktionstekniker, kontrolltekniker och liknande. YTH är dessutom tänkt för dem som sedan vill vidareutbilda sig till lärare vid yrkestekniska linjer i gymnasieskolan eller i arbetsmarknadsutbildningen.

För att bli antagen till YTH krävs att man har en grundläggande utbildning inom sitt yrkesområde antingen i gymnasieskola/yrkesskola eller genom arbete. Dessutom ska man ha arbetat minst fyra år inom den bransch som utbildningen är inriktad på. Om det är många som söker måste man kanske ha arbetat ännu längre för att komma in. Av de 30 som antogs till YTH papper/pappersmassa 1975 hade de flesta 7-14 års yrkeserfarenhet.

Man kan ha fått grundläggande yrkesutbildning på annat sätt än genom att gå i vanlig yrkesskola, t ex genom arbetsmarknadsutbildning (AMU) eller olika slag av inbyggd utbildning. Det kan också vara fråga om praktisk utbildning i kortare kurser och arbete i produktionen, som har givit tillräckliga baskunskaper.

YTH-utbildningarna är på 3 terminer, med ett undantag. Undantaget är YTH med inriktning mot pappers- och pappersmassaindustri som är på två år. Den utbildningen är dessutom uppdelad på fyra studieperioder. Mellan varje studieperiod återgår eleverna till sina vanliga jobb.

Varje linje innehåller ämnen som är mer eller mindre specifika för bransch-inriktningen. På samtliga YTH-linjer förekommer emellertid ämnena svenska, arbetslivskunskap, arbetsmiljö och företagsekonomi. Engelska kan ingå som frivilligt ämne.

På alla linjer finns dessutom viss undervisning i matematik och på några av linjerna även i fysik och kemi. Extra undervisning erbjuds den som behöver bättra på sina kunskaper i något ämne.

All undervisning är aktuell och verklighetsnära. Personer verksamma i industrin medverkar som lärare. Produktionsstudier i företag är en viktig del av utbildningen.

(Källa: AMS-special -77, Arbetsmarknadsstyrelsen 1977.)

Uppgifter till texten "Yrkesteknisk högskola"

1. YTH-utbildningarna innehåller en betydelsefull del med produktionsstudier ute i industrin.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
2. För att bli antagen till en YTH-utbildning krävs att man antingen har en grundläggande yrkesutbildning eller minst fyra års arbetslivserfarenhet inom det område utbildningen gäller.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
3. Vid konkurrens om platserna kan det behövas mer än fyra års arbetslivserfarenhet för att bli antagen till YTH.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
4. Den kortaste av YTH-utbildningarna är den som anknyter till pappers- och pappersmassaindustrin.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
5. Undervisning i ämnena matematik, svenska och företags ekonomi förekommer på alla YTH-linjer.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
6. YTH är bl a avsedd för dem som inför nya arbetsuppgifter behöver ett teoretiskt komplement till sina tidigare kunskaper.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Att åldras

Att åldras vore inte ett problem om inte samhället gjorde det till detta. Den äldre människan, som arbetskraft, pensionär och vårdbehövande, drabbas hårt av effektivitetssamhällets värderingar och krav. De som inte kan anpassa sig stöts bort, isoleras och tillåts inte ta del av de övrigas gemenskap. Detta är ett fenomen som inte bara drabbar åldringar. Åldrandets väsentliga aspekter tycks vara något som vi skjuter ifrån oss. Tar vi någon gång ställning till denna problematik, har vi en tendens att uppfatta åldrandet som en sjukdom. Vetenskaperna om åldrandet och döden har sent etablerat sig - ett tecken på denna ödesdigra bortträngning.

Vi lever i ett samhälle som exklusivt är inrättat efter den unga, aktiva och produktiva människans förutsättningar. Detta innebär att vi lever i ett samhälle som är inrättat bl a efter åldersegoistiska principer. Dessa åldersegoistiska principer medför att människan värderas efter sin produktionskapacitet - inte efter andra kvaliteter. Ett sådant samhälle blir alltmer ovänligt att leva i för de människor som inte delar dessa värderingar eller som inte uppfyller kraven. För den äldre människan innebär detta att hon kanske förlorar sitt arbete flera år före pensioneringen och påtvingas sysslolöshet och isolering från umgänget med yngre generationer. Hon förvaras kanske i isolering på ålderdomshem eller lämnas i väntan på vård att dö i hemmet utan att man känner sjukdomsdiagnosen. Eller hon skickas döende hem från det välrustade akutsjukhuset så länge långtidsvården står utan tillgängliga resurser.

På arbetsplatserna diskrimineras den äldre arbetskraften. Den tekniska utvecklingen och rationaliseringen skapar ensidigt situationer som passar en arbetskraft som karaktäriseras av hög arbetstakt, maximal iakttagelseförmåga och snabba omställningar. De äldre anses allmänt samarbetsovilliga och besvärliga - de klagar ofta. Följden av en sådan inställning blir att den äldre arbetskraften oftare än yngre permitteras och sällan nyanställs.

Ålderdomshemmen å andra sidan gör intryck av att utgöra ett koncentrat av det övriga samhällets attityder mot åldringen. Här inaktiveras åldringen i en stelbent, likriktad rutin som förstärker isoleringen från den övriga samhällsgemenskapen. Den auktoritära styrningen understryker de gamlas maktlöshet. De gamla tvingas leva berövade sin integritet och socialt och sexuellt inaktiva. Denna stimulansfattiga miljö påskyndar åldrandeprocessen.

(Författare: Tore Almer, Umeå)

Uppgifter till texten "Att åldras"

7. Den äldre människans konservatism är en av orsakerna till att åldringsvården är eftersatt.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
8. Författaren anser att åldrandets problem är en produkt av den människosyn som råder i vårt samhälle.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
9. Det är främst inom den medicinska forskningen man intresserat sig för åldrandets problem.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
10. Det finns outnyttjade resurser som är avsedda för åldringsvården.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
11. Författaren hävdar att samhället är ordnat utifrån de yngre människornas förutsättningar.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT
12. Hur fort åldrandet sker kan påverkas av faktorer i den äldre människans omgivning.
 A RIKTIGT
 B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Filmarkivering

I Sveriges Radios arkiv finns 24 miljoner meter film, med ljud längs nästan hela sträckan. De är dokument över vad som hänt, rört på sig och ljudit i Sverige och världen under gångna tider. Men för hur lång tid framåt finns dessa dokument? Hur gnager tidens tand på dem? Det vet ingen något bestämt om. Om svartvit film har man svart på vitt på att sekelskiftesfilmen ännu håller, eftersom arkivet kan visa upp kortfilmer och snuttar av utomordentlig kondition, men att 20- och 30-talets filmare hade dålig råfilm till sitt förfogande. Men hur går det med färgfilmen? Färgfilmerna bleknar bort ganska snabbt med åren medan svartvita bilder håller betydligt bättre.

På TV-arkivet är man givetvis medveten om detta. Det finns tre vägar att hantera färgfilm. Den första är att förvara den i kylrum vid viss temperatur, den andra är att överföra den på videoband. Den tredje är att helt enkelt förstöra den, "steka programmen" som det heter på tevespråk. Det sista är tekniskt det lättaste men ändå svårt eftersom det finns en inbyggd motvilja mot att förstöra film. Därför har Sveriges Radio en särskild kommitté, arkivkommittén, som går igenom alla program och bestämmer vad som ska göras, och vad som ska förgöras.

Kan film sparas åt eftervärlden, åt evigheten? Detta är trots allt ytterst tveksamt, främst när det gäller färgfilm. Ett forskningssamarbete mellan östtyskar, ryssar och engelsmän har gett slutsatsen (hur hållbar den nu är) att exponerad färgfilm som hålls i kylrum med temperaturen -5°C bevaras längst. Men hur länge håller sig filmen? Ingen som vet. Åtminstone 50 år menar man på TV-arkivet, kanske 100.

Så finns det andra sättet att rädda händelser åt eftervärlden - det elektroniska videobandet. Men hur lång livslängd har bandet då? Återigen ingen som vet. Bandet håller längre än filmen, påstår dock sakkunskapen. Men visst finns risker. Där är först magnetismen. Men sen också rent mekaniska risker. På 60-talet kunde vi köra banden bara en tio, tolv gånger innan de blev utslitna. Men nu kan vi använda band åtminstone femtio gånger utan att det syns något i bilden. Temperaturen är en annan osäkerhetsfaktor. Vi vet inte så mycket om plast, bara att den blivit mycket bättre i det här avseendet. Förr kunde man ju till exempel slita av ett ljudband. Nu måste man klippa. Med videobandet sträcker vi oss mot evigheten ännu 100-150 människoår. Men förr eller senare uppäts vi av tidens tand. Åtminstone bleknar vi bort.

(Källa: Vi nr 9, 1977.)

Uppgifter till texten "Filmarkivering"

13. De arkiveringsproblem som behandlas i texten gäller enbart färgfilmen.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

14. I Sveriges Radios arkiv finns film som är mer än 70 år gammal.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

15. TV-arkivet använder tre olika metoder för arkivering av färgfilm.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

16. Videobandet är till skillnad från färgfilmen okänsligt för temperaturväxlingar.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

17. En riskfaktor vid användning av videobandet är den mekaniska nötningen.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

18. Viktiga händelser bör enligt författaren inte dokumenteras med hjälp av film.

- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Kroppens försvar

Det finns bakteriesjukdomar, som överhuvudtaget inte angriper människor utan endast vissa djurarter. För dessa bakteriesjukdomar är sålunda människan oemottaglig, hon är immun. Denna typ av oemottaglighet, *naturlig immunitet*, har vi till skänks från födelsen. Skyddet är dels bundet till kroppens celler, dels utövas det av beståndsdelar i blodet och de andra kroppsvätskorna. Detta naturliga skydd har hittills varit ganska litet känt men är just nu föremål för vetenskapens intresse. Cellernas immunitet växlar inte bara mellan olika djurslag utan också mellan olika vävnader i en och samma kropp. Så till exempel lider tarmens slemhinna ingen skada av alla de där naturligt förekommande kolibacillerna, men om sådana bakterier kommer in i urinblåsan, angrips dess slemhinna genast, med en blåskatarr som följd.

En annan typ av immunitet är den som utvecklas i kroppen, då den har att kämpa mot en infektion. Inom en hel del av kroppens organ bildas då skyddsämnen, s k antikroppar, av olika slag. De kan hindra bakteriernas rörlighet, baka samman dem, upplösa dem och oskadliggöra deras giftämnen. Har vår kropp en gång lärt sig att bilda dessa skyddsämnen, behålls den förmågan ofta i årtal, kanske hela livet, och skyddsanordningarna kan snabbt träda i funktion nästa gång man angrips av samma sjukdom. Denna typ av ökad motståndskraft kallas *förvärvad immunitet* i motsats till den naturliga.

Man har lärt sig att på konstlad väg åstadkomma ett liknande skydd genom att på lämpligt ställe av kroppen spruta in avdödade eller starkt försvagade bakterier, vaccin, som inte ger upphov till sjukdom, men väl lockar fram försvarskrafter, vilka kan vara lika effektiva som efter genomgången sjukdom. Detta kallas vaccinering eller *aktiv immunisering*. Snabbare men också mindre varaktig effekt får man, om man sprutar in serum eller från serum utvunnet immunglobulin med färdigbildade antikroppsegenskaper. Detta får man från immuniserade djur eller människor. Tillvägagångssättet, *passiv immunisering*, används framför allt i förebyggande syfte, men i vissa sammanhang också för att bekämpa redan utbruten sjukdom.

(Källa: Läkarboken, Forum 1971.)

Uppgifter till texten "Kroppens försvar"

19. Den naturliga immuniteten har större betydelse för kroppens försvar än den förvärvade.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

20. Kroppens förmåga att försvara sig mot bakterieangrepp beror bl a på att den bildar antikroppar.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

21. Textförfattaren skiljer på innebörden i begreppen *immunitet* och *immunisering*.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

22. Aktiv immunisering kan ge ett lika gott skydd som det kroppen själv bygger upp när den bekämpar en infektionssjukdom.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

23. Vid aktiv immunisering utsätts kroppen för livskraftiga, aktiva bakterier medan den vid passiv immunisering utsätts för avdödade eller försvagade bakterier.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

24. Vid sjukdom utvecklas såväl naturlig som förvärvad immunitet.

- A RIKTIGT
- B FELAKTIGT

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Nya lönsparandet

Sparandet kan ske genom insättning på särskilt konto hos posten, i sparbank, affärsbank, föreningsbank eller KF:s och HSB:s sparkassor (nedan benämnda banker). Ingen får "lönspara" på mer än ETT sådant konto. Endast personer som fyllt 16 år kan delta i sparandet. Lönsparkonto är avsett för regelbundet sparande. Insättning skall normalt ske minst månadsvis t ex vid löneutbetalning. Undantagsvis kan även andra insättningsperioder användas, men enbart efter överenskommelse med banken.

Insättning på lönsparkonto sker med lägst 75 kr och högst 500 kr per månad. Ränta utgår enligt samma villkor som gäller kapitalräkning med 12 månaders uppsägning.

Sparare har rätt att delta i en årlig vinstutlottning med skattefria vinster, som utgår av statsmedel. Högsta vinsten är 250 000 kronor. Utlottningen sker i september året efter sparåret (sparår = kalenderår). Följande villkor måste dock vara uppfyllda för att man skall få delta i utlottningen:

- a) kontobehållningen måste ha ökat med minst 100 kr under sparåret,
- b) att kontobehållningen vid sparårets slut aldrig underskrids före 30 juni påföljande år,
- c) att spararen i övrigt uppfyllt de regler som gäller för sparformen.

Varje sparare deltar vid utlottningen med ett antal lotteriandelar. För varje hundrakronorsbelopp som kontobehållningen ökat under året, erhålls en lotteriandel. Man kan dock högst delta med 100 andelar. En mindre del av den årliga vinstsumman delas ut i ett födelsedagslotteri, där alla har lika stor chans oavsett sparat belopp. Vissa födelsedatum, oavsett födelseår, ger vinst.

Om ett sparbelopp står inne under flera år kan spararen erhålla en skattefri sparpremie.

Vid uttag från lönsparkonto gäller de regler som bankerna tillämpar för kapitalräkning med 12 månaders uppsägning, men med vissa undantag. Erhållen ränta och sparpremie samt det sparbelopp man fått premie för, kan utan uppsägning tas ut under året efter sparåret. Man kan naturligtvis även göra andra uttag med kortare uppsägning än 12 månader, men då görs ett visst ränteavdrag på detta belopp. Uttagen påverkar kontobehållningen och därmed också lotteriandelarna för nästa års utlottning.

Under 1976 ökade sparmedlen på lönsparkonton i Sverige med ungefär 800 miljoner.

Underlag till texten hämtat från Regler för nya lönsparandet gällande fr o m 1 januari 1977. (Fastställda 1976 av fullmäktige i Riksgäldskontoret.)

Uppgifter till texten "Nya lönsparandet"

25. Man kan tidigast deltaga i vinstutlottning kalender-
året efter det år man gått med i lönsparandet.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
26. Om man har lönsparkonto i en bank får man inte öppna
ytterligare ett i någon annan bank.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
27. Den som efter två års lönsparande har 2 650 kr på sitt
konto, deltar med 26 lotteriandelar vid nästa års drag-
ning.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
28. Den som börjar lönspara i början av maj måste vänta minst
16 månader på sin första möjlighet att vinna 250 000 kro-
nor.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
29. Uttag av sparpremie från lönsparkonto kan göras utan att
ränteavdrag görs.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT
30. 12 månaders uppsägning inom lönsparandet innebär att man
för att få ta ut pengar måste ha sagt till ett år i för-
väg.
- A RIKTIGT
B FELAKTIGT

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH
KONTROLLERA DINA SVAR.

DELPROV 4: DTK

Högskoleprov

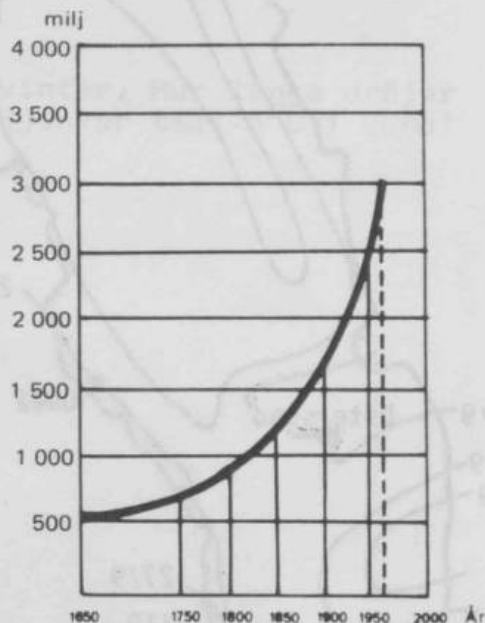
Anvisningar

Detta prov är uppbyggt kring ett antal diagram, tabeller och kartor. Till dessa finns uppgifter. Varje uppgift består av en fråga som du skall besvara genom att läsa och tolka diagram, tabeller eller kartor. Under varje fråga finns fem svarsalternativ, varav ett är det riktiga.

Övningsexempel

Hur mycket ökade världens befolkning från år 1800 till år 1900?

- A Ca 90 miljoner
- B Ca 140 miljoner
- C Ca 900 miljoner
- D Ca 1400 miljoner
- E Ca 1700 miljoner

Figur 1. Världens befolkning 1650-1965

I figur 1 kan man avläsa att folkmängden år 1800 var ungefär 800 miljoner. År 1900 var folkmängden ungefär 1700 miljoner. Ökningen är ca 900 miljoner. Svarsförslag C är därför det riktiga. Om uppgiften hade ingått i provet skulle du ha skrivit C på svarsblanketten.

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

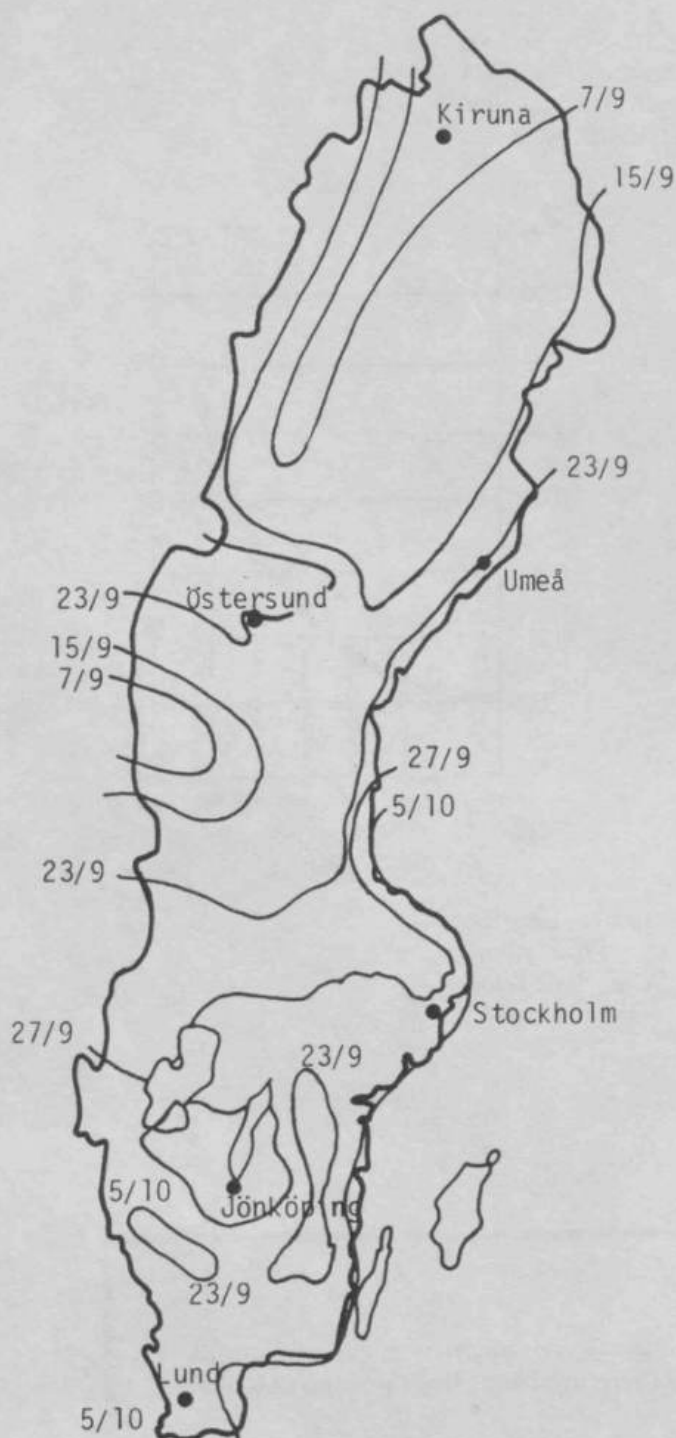
Om du inte kan lösa en uppgift bör du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar bäst eller rimligast. Inget poängavdrag sker om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter

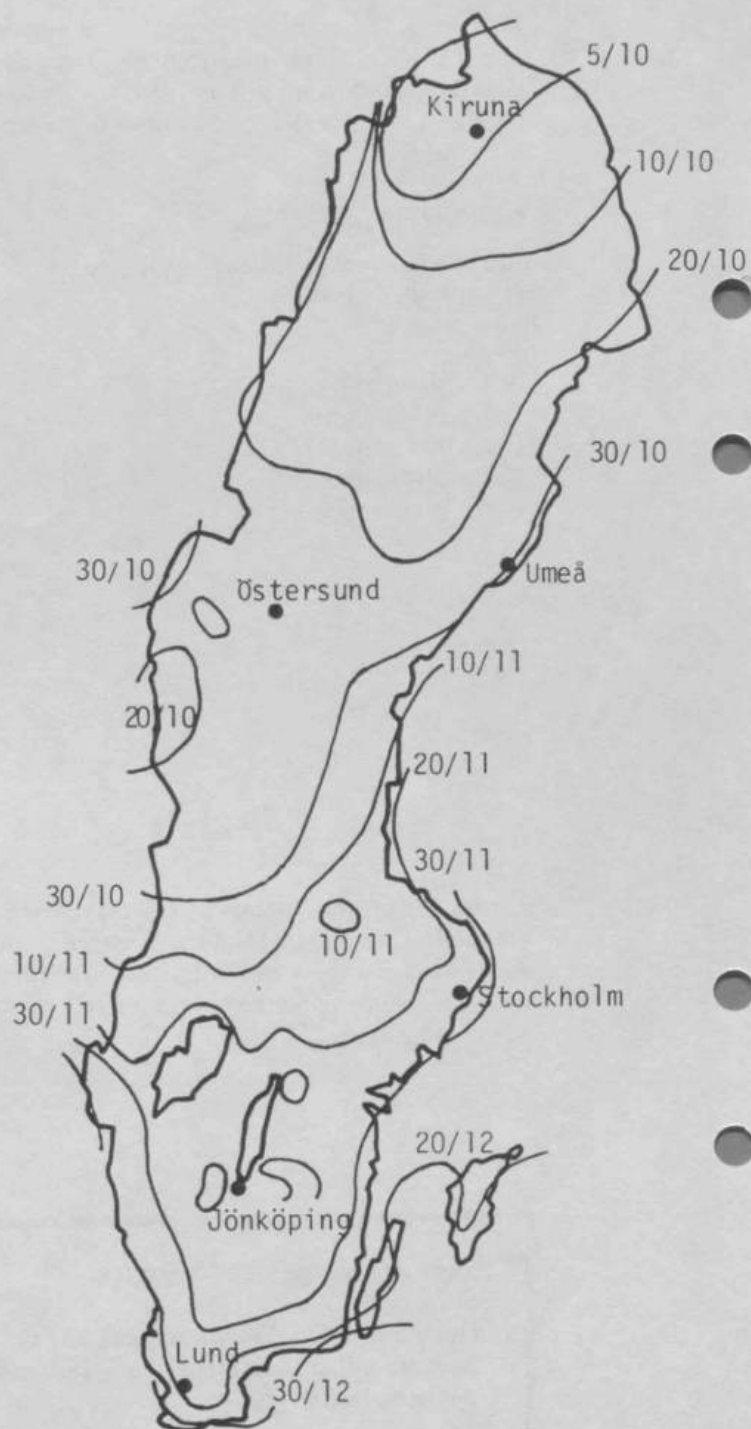
PROVTID: 45 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

KLIMATSKILLNADER I SVERIGE

Björkens lövfällning.

Vinterns ankomst. Medeltemperaturen sjunker till $\pm 0^{\circ}\text{C}$.

Källa: Runt i naturen, Sveriges Radio, Utbildningsprogram. Stockholm, 1975, sid 66 och 70.

1. Hur många dagar är det mellan björkens lövfällning och vinterns ankomst, dvs att medeltemperaturen sjunker till $\pm 0^{\circ}\text{C}$ i Umeå?

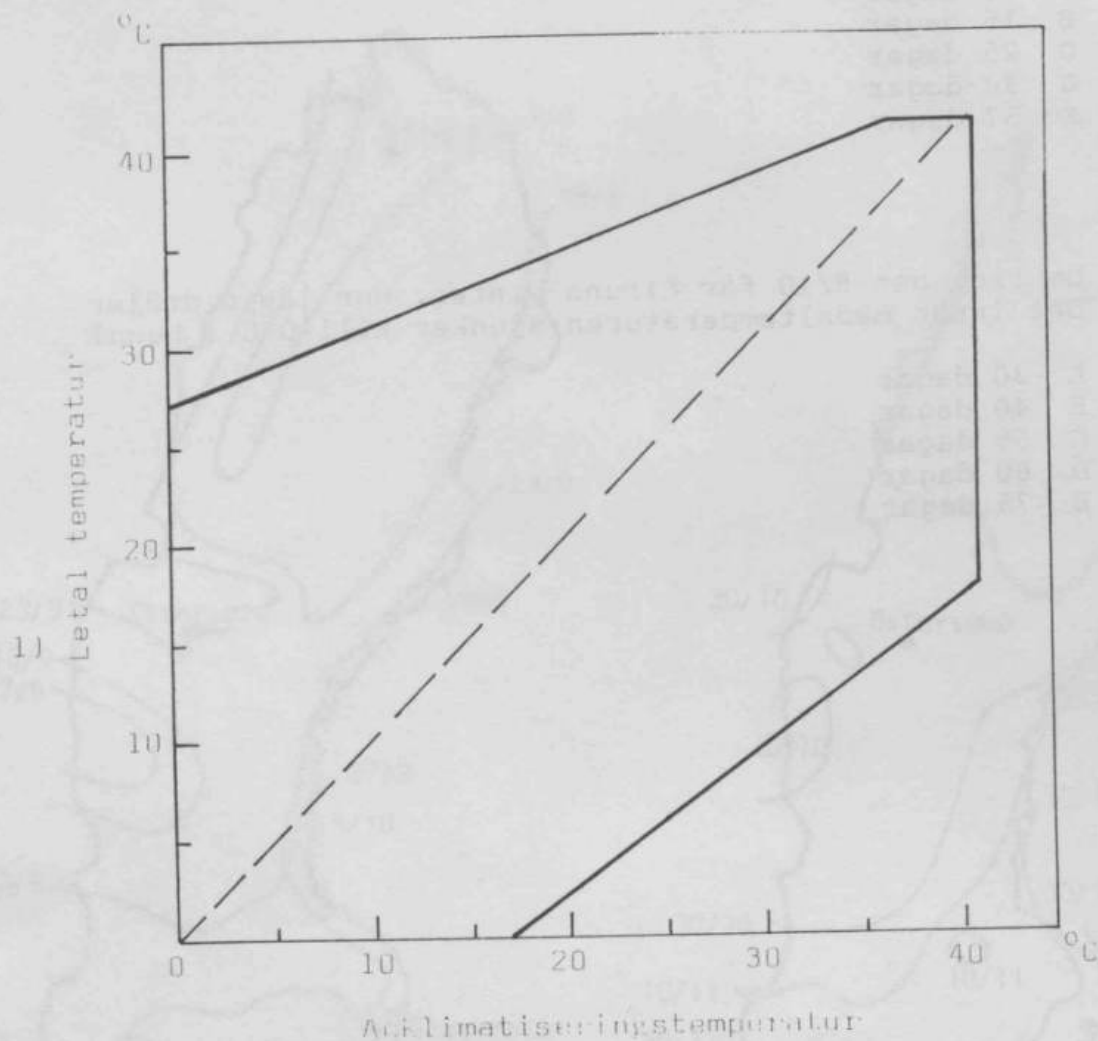
A 7 dagar
B 15 dagar
C 25 dagar
D 30 dagar
E 37 dagar

2. Omkring den 5/10 får Kiruna vinter. Hur länge dröjer det innan medeltemperaturen sjunker till $\pm 0^{\circ}\text{C}$ i Lund?

A 30 dagar
B 40 dagar
C 55 dagar
D 60 dagar
E 75 dagar

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

TEMPERATURTOLERANS FÖR GULDFISK

Djur kan i viss utsträckning vänja sig vid eller acklimatisera sig till extrema temperaturer, men denna förmåga är begränsad. Även om temperaturen höjs mycket långsamt, finns det för varje djur en absolut övre dödsbringande gräns, över vilken det är omöjligt för djuret att anpassa sig. Det finns likaså en absolut undre dödsbringande gräns, under vilken en ytterligare temperatursänkning ej kan tolereras. Ett djurs fullständiga temperaturområde har illustrerats i ovanstående diagram, som visar guldfiskens temperaturanpassning. Om guldfisken hålls vid någon temperatur på den streckade linjen tills den har anpassat eller acklimatiserat sig, kan man avläsa dess värmeterolerans på den övre heldragna linjen och köldtoleransen på den nedre heldragna linjen.

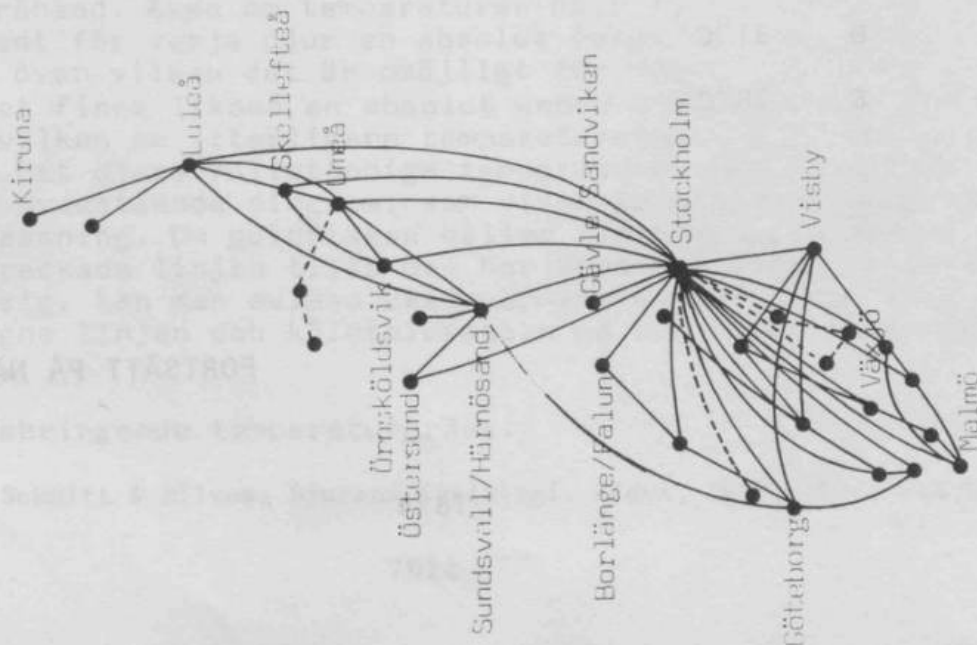
1) Dödsbringande temperaturgräns.

Källa: Schmitt & Nilsen. Djurens fysiologi. Aldus, Lund, 1971, sid 56.

3. Om man vänjer en guldfisk vid en temperatur av 26°C , vilken är då dess ungefärliga värmetolerans?
- A 26°C
 - B 30°C
 - C 34°C
 - D 37°C
 - E 41°C
4. Vid ungefär vilken acklimatiseringstemperatur finner man det största temperaturtoleransområdet hos guldfisken?
- A 0°C
 - B 12°C
 - C 17°C
 - D 36°C
 - E 40°C
5. Om en guldfisk har en köldtolerans av 10°C , ungefär var ligger då acklimatiseringstemperaturen?
- A 10°C
 - B 17°C
 - C 21°C
 - D 31°C
 - E 38°C

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

Till	Tidsperiod	Vecko- dagar	Av- gång	An- komst	Linje- nummer	Flygplan- typ	Ank	Flygplanbyte Till Från	Avg	Baspris enkel
Gällivare	1/11—31/3	M—F	0815	1315	LF 323/SK 104 LF 212	C4/D9 H6	0900	BMA ARN	1040	290.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2320	LF 472/SK 112 LF 296	H4/D9 H6	1900	BMA LLA	2050 2225	290.—
Göteborg	1/11—31/3	M—L	1050	1230	LF 429	C4	1900	BMA	2050	215.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2140	LF 472/SK 139	C4/C4	1900	BMA	2050	215.—
Halmstad	1/11—31/3	M—L	0815	1115	LF 323/LF 539	C4/C4	0900	BMA	0945	230.—
Hultsfred	1/11—31/3	M—L	0815	1035	LF 323/LF 647	C4/C4	0900	BMA	0940	205.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2105	LF 472/LF 593	C4/C4	1900	BMA	1930	205.—
Jönköping	1/11—31/3	M—L	0815	1050	LF 323/LF 545	C4/C4	0900	BMA	0950	205.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2030	LF 472/LF 593	C4/C4	1900	BMA	1930	205.—
Kalmar	1/11—31/3	M—F	0815	1120	LF 323/LF 655	C4/F8	0900	BMA	1035	230.—
	1/11—31/3	M—F	0815	1155	LF 323/LF 643	C4/C4	0900	BMA	1010	230.—
	1/11—31/3	L	0815	1155	LF 323/LF 645	C4/VC	0900	BMA	1010	230.—
Karlstad	1/11—31/3	M—L	1050	1130	LF 429	C4	1900	BMA	1935	170.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2035	LF 472/LF 481	C4/C4	1900	BMA	1935	175.—
Kiruna	1/11—31/3	M—L	0815	1245	LF 323/SK 104	C4/D9	0900	BMA	1040	300.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2255	LF 472/SK 112	C4/D9	1900	BMA	2050	300.—
Kristianstad	1/11—31/3	M—L	0815	1155	LF 323/LF 647	C4/VC	0900	BMA	0940	245.—
Luleå	1/11—31/3	M—L	0815	1150	LF 323/SK 104	C4/D9	0900	BMA	1040	265.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2200	LF 472/SK 112	C4/D9	1900	BMA	2050	265.—
Malmö	1/11—31/3	M—F	0815	1300	LF 323/LF 643	C4/VC	0900	BMA	1010	250.—
	1/11—31/3	L	0815	1320	LF 323/LF 645	C4/VC	0900	BMA	1010	250.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2250	LF 472/SK 169	C4/D9	1900	BMA	2150	250.—
Norrköping	1/11—31/3	M—F	0815	1040	LF 323/LF 825	C4/H6	0900	BMA	0955	185.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2015	LF 472/LF 885	C4/H6	1900	BMA	1930	185.—
Ronneby	1/11—31/3	L	0815	1230	LF 323/LF 645	C4/VC	0900	BMA	1010	235.—
	1/11—31/3	M—F	0815	1155	LF 323/LF 655	C4/C4	0900	BMA	1035	235.—
Skellefteå	1/11—31/3	M—F	0815	1155	LF 323/LF 236	C4/F8	0900	BMA	1020	255.—
	1/11—31/3	L	0815	1245	LF 323/LF 238	C4/C4	0900	BMA	1020	255.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2140	LF 472/LF 268	C4/C4	1900	BMA	1915	255.—
	20/12—11/1	S—F	1815	2210	LF 472/LF 272	C4/C4	1900	BMA	1915	255.—
Stockholm, BMA	1/11—31/3	M—L	0815	0900	LF 323	C4				175.—
	1/11—31/3	S—F	1815	1900	LF 472	C4				175.—
Sundsvall/ Härnösand	1/11—31/3	M—L	0815	1120	LF 323/LF 344	C4/C4	0900	BMA	1000	205.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2035	LF 472/LF 382	C4/F8	1900	BMA	1945	205.—
Umeå	1/11—31/3	M—F	0815	1120	LF 323/LF 236	C4/F8	0900	BMA	1020	245.—
	1/11—31/3	L	0815	1205	LF 323/LF 238	C4/C4	0900	BMA	1020	245.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2040	LF 472/LF 266	C4/F8	1900	BMA	1940	245.—
Visby	1/11—31/3	L	0815	1100	LF 323/LF 645	C4/VC	0900	BMA	1010	210.—
	1/11—31/3	M—F	0815	1100	LF 323/LF 643	C4/VC	0900	BMA	1010	210.—
	1/11—31/3	S—F	1815	2050	LF 472/LF 791	C4/C4	1900	BMA	2000	210.—
Växjö	1/11—31/3	M—L	0815	1115	LF 323/LF 647	C4/C4	0900	BMA	0940	220.—
Örnköldsvik	1/11—31/3	M—F	0815	1140	LF 323/LF 240	C4/C4	0900	BMA	1005	235.—
	20/12—11/1	S—F	1815	2115	LF 472/LF 272	C4/C4	1900	BMA	1915	235.—
Östersund	1/11—31/3	M—L	0815	1210	LF 323/LF 338	C4/C4	0900	BMA	1030	235.—
	20/12—11/1	M—L	0815	1220	LF 323/LF 340	C4/C4	0900	BMA	1000	235.—
	1/11—31/3	S—F	1955	2100	LF 380	C4				205.—

BMA = Bromma (Stockholm)

Källa: Inrikesflyget 1/11 1975 - 31/3 1976.
SAS/Linjeflyg.

6. En flygresor startade från Dala Airport på morgonen den 15/12 klockan 8.15. Resan gick via Bromma. Till vilken av följande orter var väntetiden på Bromma 90 minuter?

A Skellefteå
B Sundsvall/Härnösand
C Umeå
D Visby
E Östersund

7. En person reste på söndagskvällen den 2/1 från Dala Airport till Östersund. Hur lång tid tog det innan personen var framme?

A 1 timme 5 minuter
B 1 timme 55 minuter
C 2 timmar 5 minuter
D 3 timmar 55 minuter
E 4 timmar 5 minuter

8. Två personer flög från Dala Airport på fredagskvällen den 31/12. Den ena flög till Visby och den andra till Umeå. Hur lång tid tillbringade visbyresenären i luften jämfört med umeåresenären?

A Visbyresenären tillbringar 20 minuter längre tid i luften
B Visbyresenären tillbringar 10 minuter längre tid i luften
C De tillbringar lika lång tid i luften
D Umeåresenären tillbringar 10 minuter längre tid i luften
E Umeåresenären tillbringar 20 minuter längre tid i luften

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

VÄGTRAFIKOLYCKOR

Antal dödade i vägtrafikolyckor (motorfordonsolyckor och trampcykelolyckor) i relation till samtliga döda i olika åldersklasser i Sverige 1969.

Ålder	Antal döda i vägtrafikolyckor i ‰ av samtliga döda i respektive åldersgrupp	
	Män	Kvinnor
0-4	23	22
5-9	221	267
10-14	349	259
15-19	424	419
20-24	294	188
25-29	184	112
30-34	138	51
35-39	80	66
40-44	62	38
45-49	33	26
50-54	35	20
55-59	27	21
60-64	17	14
65-69	11	10
70-74	12	6
75-79	7	3
80-84	5	2
85-89	1	1
90-	2	0

Antal döda, svårt och lindrigt skadade i vägtrafikolyckor 1966-1973^a.

År	Döda	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Totalt
1966	1 313	4 700	16 730	22 743
1967	1 077	5 304	15 697	22 078
1968	1 262	6 111	16 917	24 290
1969	1 275	6 529	16 670	24 474
1970	1 307	6 614	15 616	23 537
1971	1 213	7 031	14 841	23 085
1972	1 194	6 657	14 599	22 450
1973	1 177	7 264	15 287	23 728

^a Enligt "Vägtrafikolyckor med personskada" respektive år.

Källa: SOU 1975:13.

9. Mellan vilka år var ökningen av antalet svårt skadade i vägtrafikolyckor störst?

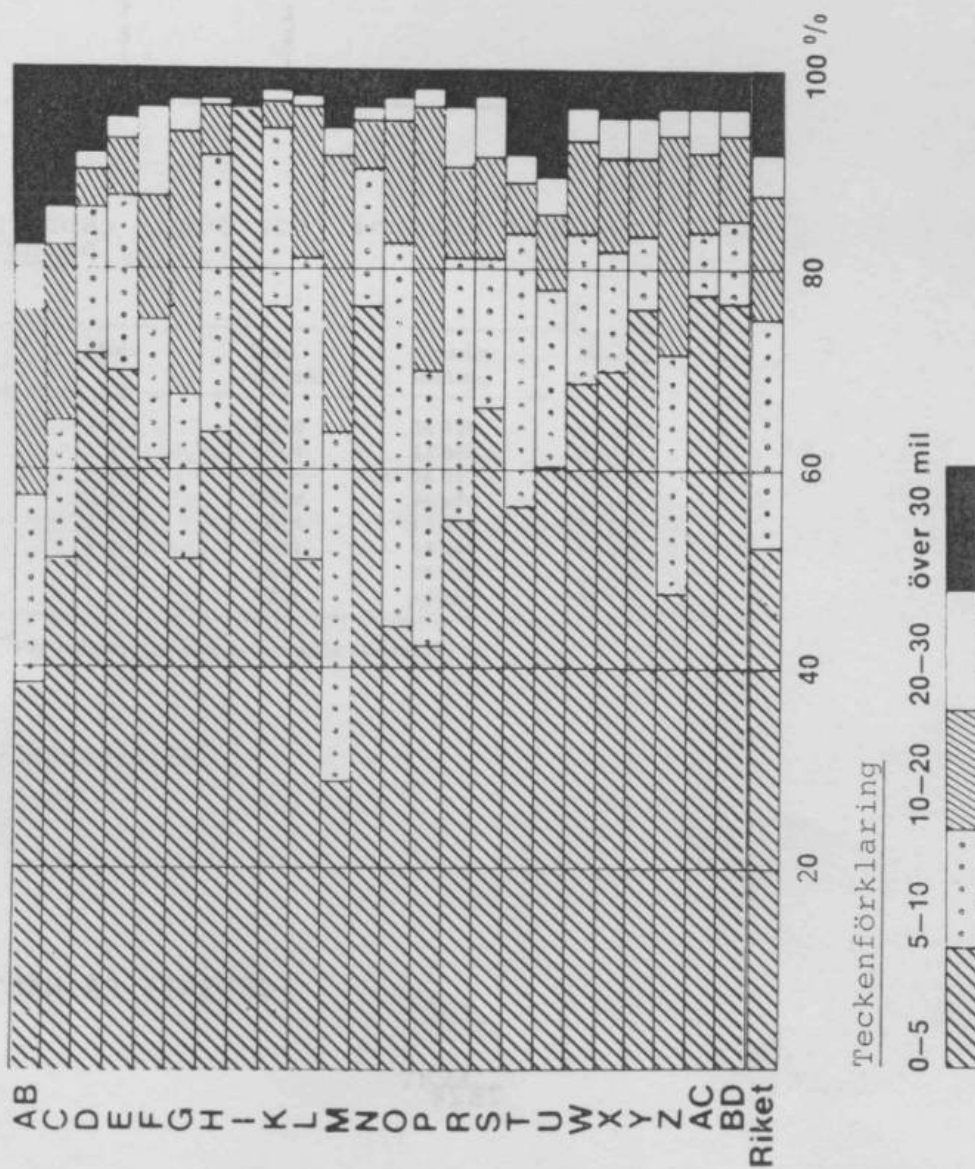
- A 1966 - 1967
- B 1967 - 1968
- C 1968 - 1969
- D 1969 - 1970
- E 1970 - 1971

10. Ungefär hur stor andel av samtliga döda i åldersintervallet 15-19 år avled i vägtrafikolyckor 1969?

- A 20 procent
- B 40 procent
- C 80 procent
- D 250 procent
- E 420 procent

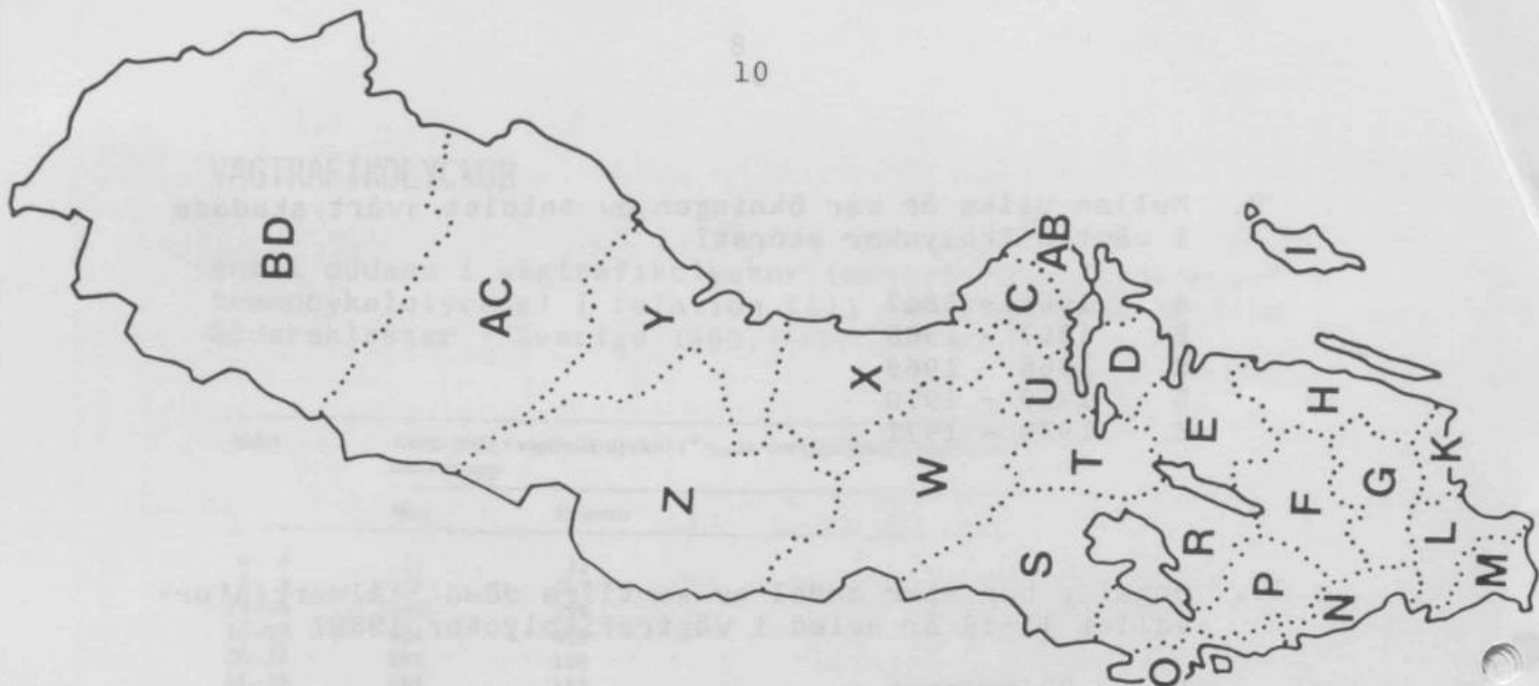
FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

AVSTAND TILL FRITIDSHUS

Andel fritidshusägare med olika avstånd mellan primärbostad och fritidshus, länsvís.

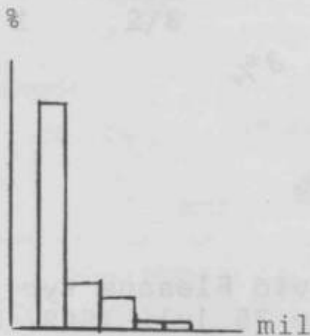
Källa: Bearbetning av data från 1970 års fastighetstaxering.

11. Ungefär hur många procent av fritidshusägarna i Västmanlands län (U) har över 30 mil mellan primärbostad och fritidshus?

- A 5 procent
- B 10 procent
- C 20 procent
- D 50 procent
- E 60 procent

12. I vilket län fördelar sig fritidshusägarnas avstånd mellan primärbostad och fritidshus enligt diagrammet nedan?

- A Uppsala län (C)
- B Kalmar län (H)
- C Kristianstads län (L)
- D Västmanlands län (U)
- E Kopparbergs län (W)

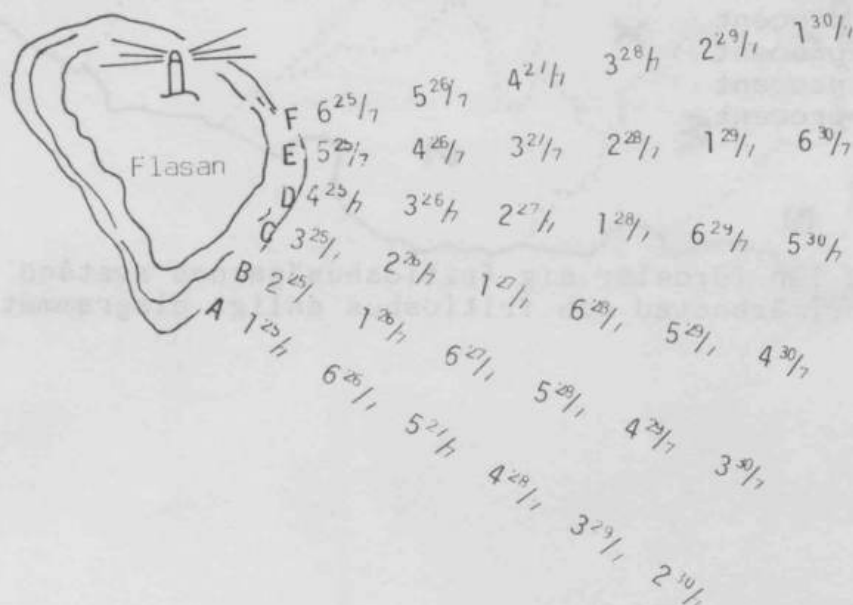
13. I vilket av följande län fördelar sig fritidshusägarna ungefär på samma sätt som för hela landet totalt med avseende på avstånd mellan primärbostad och fritidshus?

- A Södermanlands län (D)
- B Malmöhus län (M)
- C Örebro län (T)
- D Västernorrlands län (Y)
- E Västerbottens län (AC)

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

STRÖMMINGSFISKE MED SKÖTLÄGG

Skissen visar växlingar av skötlägg vid Flasan's fyr av fiskare från Ulvö hamn med början den 25 juli 1949. Ordningen mellan skötläggen på en fiskeplats bestämdes vid fiskets början genom lottning, varvid man fick ett ordnat utgångsläge. Fiskelagen hade nummer 1-6 och låg i nummerordning med början nedifrån den första fiskedagen som var den 25/7. Följande dag den 26/7 skedde en förflyttning så att sexan kom längst ned och sköt den övriga delen av raden ett steg uppåt. På så sätt fortgick växlingarna dag för dag, tills ettan kommit tillbaka till första raden. Då började man på nytt efter samma schema. Kunde ett fiskelag av någon anledning inte nyttja den för dagen bestämda fiskeplatsen, måste de ändå flytta i den fastställda ordningen, eftersom byte av fiskeplatser skulle ske varje dygn, oavsett de begagnades eller inte. Fisket bedrevs samtliga veckodagar.

A-F anger fiskeplats.

Siffrorna 1-6 anger fiskelag och närmast efterföljande siffror datum för fisketillfället.

Källa: Nils J Nilsson, Bottenhavskust. P.A. Norstedt och Söners förlag, Stockholm, 1970, sid 88.

14. Var lägger fiskelag nr 2 ut sina nät den 1/8?

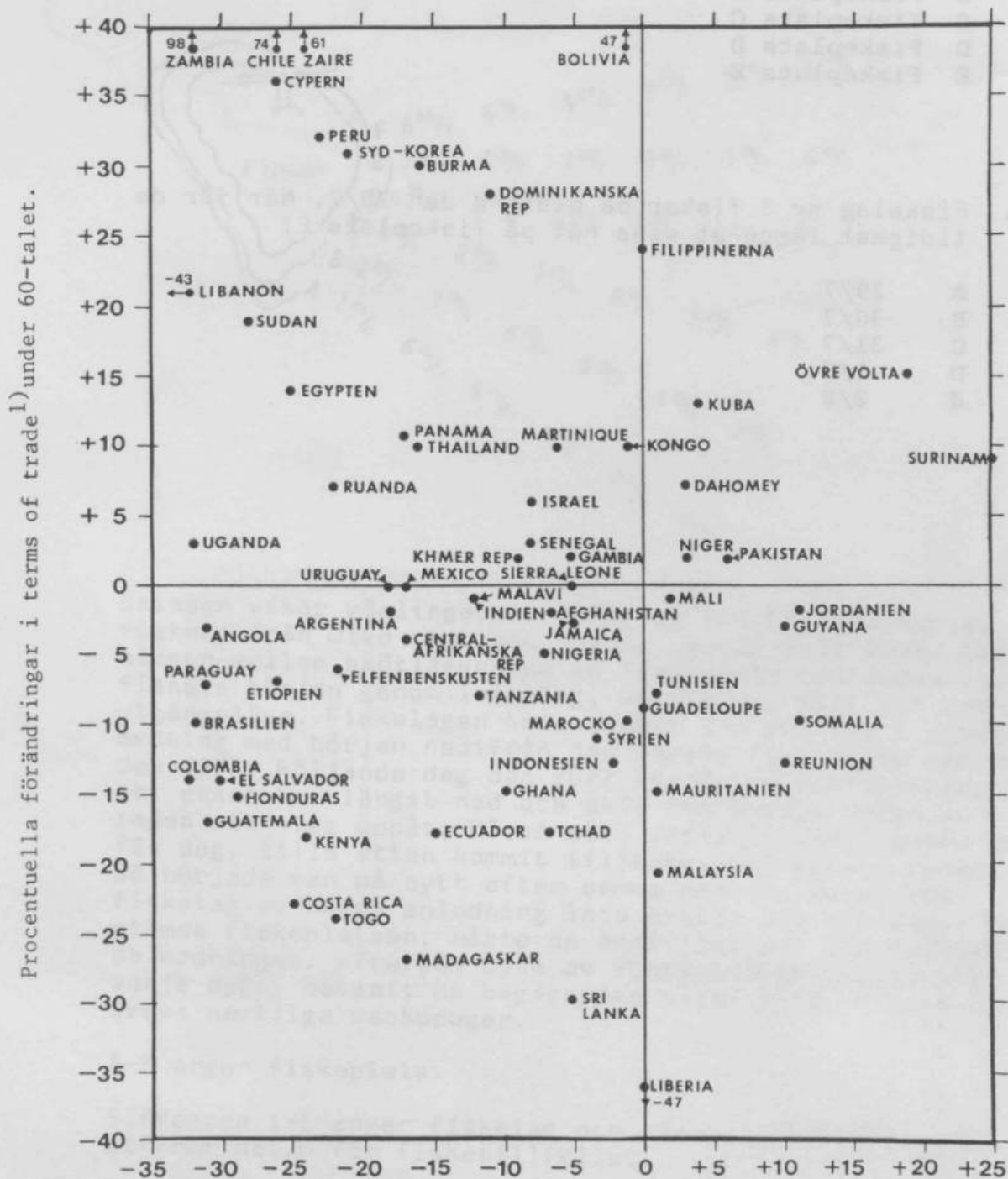
- A Fiskeplats A
- B Fiskeplats B
- C Fiskeplats C
- D Fiskeplats D
- E Fiskeplats E

15. Fiskelag nr 5 fiskar på plats B den 28/7. När får de tidigast lägga ut sina nät på fiskeplats E?

- A 29/7
- B 30/7
- C 31/7
- D 1/8
- E 2/8

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

U-LÄNDERNAS HANDELSBALANS

Procentuella förändringar i terms of trade¹⁾ under 50-talet.

Förändringar av u-ländernas terms-of-trade¹⁾ under 1950- och 60-talet.

1) Förhållandet mellan export- och importpriser.

Källa: Ekonomisk revy, 4/1974, sid 196.

16. Vilket av följande länder hade den största procentuella försämringen i sin handelsbalans under hela den period som diagrammet visar?

- A Cypern
- B Reunion
- C Gambia
- D Övre Volta
- E Togo

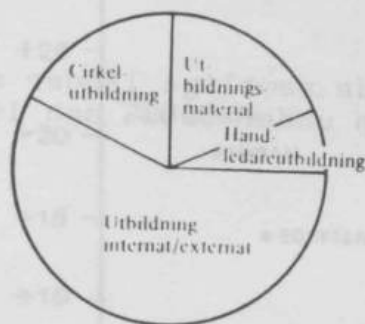
17. I vilken av nedanstående grupper hade samtliga länder en positiv förändring i handelsbalansen under 1950- och 1960-talet?

- A Kuba, Kenya och Pakistan
- B Niger, Kuba och Surinam
- C Surinam, Kongo och Kenya
- D Tunisien, Somalia och Jordanien
- E Burma, Bolivia och Uganda

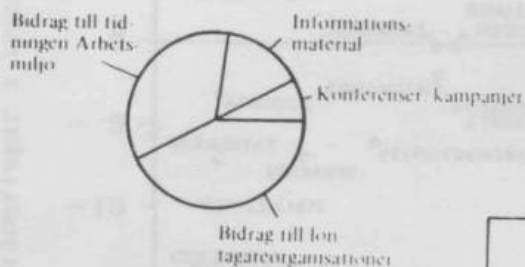
FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

ANSLAG TILL ARBETSMILJÖOMRADET

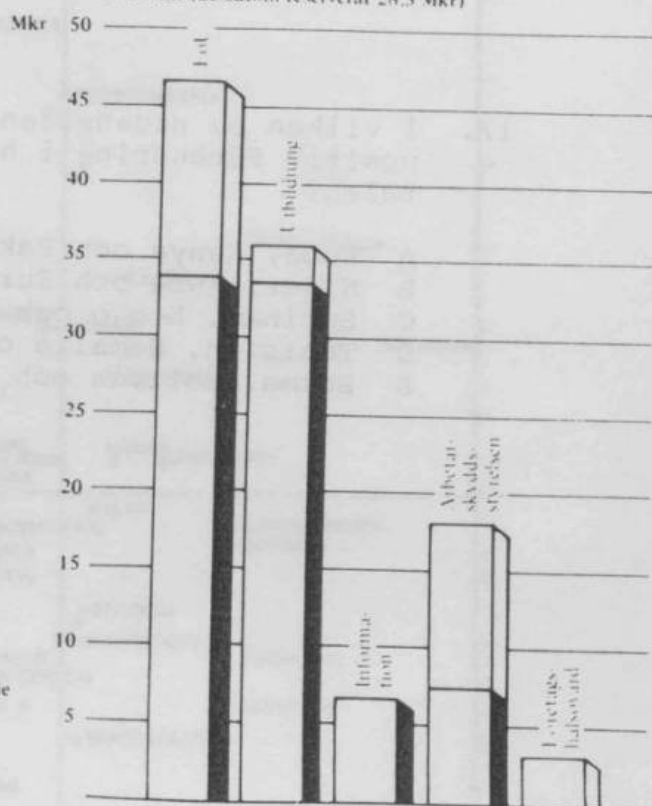
Under 1976 beviljade medel för utbildning.

Under 1976 beviljade medel för information.

Under 1976 totalt beviljade medel.
87,8 Mkr (dessutom reserverat 28,5 Mkr)

Arbetsarkyddsfondens anslag till forskning och utveckling, utbildning och upplysning på arbetsmiljöområdet 1976.

Källa: Arbetsarkyddsfondens projektkatalog, 1976, sid 9.

18. Hur fördelades de medel som arbetarskyddsfonden beviljat för information?

	Informations- material	Konferenser	Bidrag till löntagaror- ganisationer	Bidrag till tidningen Arbetsmiljö
A	15 %	8 %	42 %	35 %
B	25 %	24 %	38 %	13 %
C	10 %	10 %	40 %	40 %
D	15 %	35 %	42 %	8 %
E	5 %	25 %	10 %	60 %

19. Ungefär hur många procent av beviljade medel för utbildning går till utbildningsmaterial?

- A 10 procent
- B 20 procent
- C 40 procent
- D 60 procent
- E 80 procent

20. Vilken del av utbildningsverksamheten har ett anslag på cirka 2 miljoner kronor?

- A Cirkelutbildning
- B Utbildningsmaterial
- C Handledareutbildning
- D Utbildning internat/externat
- E Utbildningsmaterial och cirkelutbildning tillsammans

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.